

ΘΕΜΑ: «Παράνομη απόρριψη ηλεκτρικών συσκευών:

Ένας πραγματικός κίνδυνος για το περιβάλλον και την υγεία μας, τον οποίο ο κόσμος αγνοεί»

Ένα μεγάλο περιβαλλοντικό παγκόσμιο πρόβλημα με πολλές παρενέργειες είναι η παράνομη και ανεξέλεγκτη απόρριψη ηλεκτρικών συσκευών σε χώρους μη ενδεδειγμένους ακόμη και στο φυσικό περιβάλλον(1). Η συλλογή, η διαχείριση μέχρι και η ανακύκλωση αυτών των ηλεκτρικών απορριμμάτων είναι μια δύσκολη προσπάθεια για τα κράτη. Η Κύπρος δεν θα μπορούσε να μην επηρεαζόταν και αυτή από αυτό το περιβαλλοντικό πρόβλημα, παρόλο το μικρό μέγεθος του πληθυσμού της, εξαιτίας της υπερκατανάλωσης του μέσου Κύπριου πολίτη και της αδυναμίας για μαζική συλλογή και ανακύκλωση των ηλεκτρικών συσκευών σε ενδεδειγμένους χώρους από αδειοδοτημένες εταιρείες. Παρόλο που υπάρχει ο σωστός τρόπος διαχείρισης των ηλεκτρικών συσκευών ως απορριμμάτων, ο μέσος πολίτης δεν γνωρίζει πως θα «απαλλαγεί» από την παλιά του σπασμένη ηλεκτρική συσκευή, την οποία προτιμά να πετάξει κάπου στην ύπαιθρο, αγνοώντας τις μεγάλες περιβαλλοντικές επιπτώσεις που προκαλεί αυτή του η πράξη.

Η αφορμή για τη μελέτη του συγκεκριμένου θέματος ήταν η εικόνα ενός παλιού χαλασμένου πλυντηρίου, πεταμένου στην ύπαιθρο, λίγο έξω από ένα χωριό στα περίχωρα της Λεμεσού. Τα ερωτήματα που τίθενται εδώ είναι: (α) εφόσον υπάρχουν οι ενδεδειγμένοι χώροι απόρριψης, γιατί υπάρχει αυτή η εικόνα και, (β) αφού υπάρχει αυστηρή νομοθεσία για τους παραβάτες, γιατί κανείς δεν σκοτίζεται;

Ο τρόπος με τον οποίο η ομάδα μας επέλεξε να προσεγγίσει το πρόβλημα ήταν ο ακόλουθος: Μετά από συζήτηση για εντοπισμό των παραμέτρων του περιβαλλοντικού προβλήματος και την βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος, ετοιμάσαμε μια σειρά ερωτήσεων, τις οποίες υποβάλαμε, υπό τύπου συνέντευξης, σε Λειτουργό του Δήμου Λεμεσού και Εκπρόσωπο της Περιβαλλοντικής Οργάνωσης «Green Dot», μετά από διαλέξεις που έδωσαν στο Σχολείο μας σχετικά με το θέμα της ανακύκλωσης των ηλεκτρικών απορριμμάτων. Τα βασικά ερωτήματα που θέλαμε να διερευνήσουμε και κλήθηκαν να μας απαντήσουν ήταν τα ακόλουθα:

1. Ποιος είναι ο τρόπος διαχείρισης των ηλεκτρικών αποβλήτων στην Κύπρο;
2. Ποιες είναι οι επιπτώσεις της απόρριψής τους για το περιβάλλον και την υγεία μας;
3. Τι θα πρέπει να γνωρίζει και να πράττει ο απλός πολίτης, ώστε να περιοριστεί το πρόβλημα;

Η παράνομη απόρριψη παλιών ηλεκτρικών συσκευών σε οποιουσδήποτε χώρους εκτός από τους ενδεδειγμένους χώρους συλλογής αποτελεί, τόσο ρύπανση του περιβάλλοντος όσο και κίνδυνο για την υγεία μας, αφού πολλές τοξικές χημικές ουσίες που βρίσκονται στις ηλεκτρικές συσκευές διοχετεύονται στο υπέδαφος ή στα νερά ποταμών και λιμνών. Η διοχέτευση τοξικών υγρών χημικών ουσιών και βαρέων μετάλλων, που υπήρχαν στα ηλεκτρικά απορρίμματα στο νερό, μπορεί να φτάσει στις τροφικές αλυσίδες που υπάρχουν στο οικοσύστημα και να προκαλέσει δηλητηρίαση και θάνατο πολλών οργανισμών μέσω του φαινομένου της βιοσυσσώρευσης(2).

Οι επιπτώσεις αυτού του προβλήματος δεν περιορίζονται μόνο στο φυσικό περιβάλλον αλλά φτάνουν και στον άνθρωπο, απειλώντας και την υγεία του. Όλες αυτές οι τοξικές χημικές ουσίες και τα βαρέα μέταλλα που εκχύνονται από τις σπασμένες ηλεκτρικές συσκευές μπορεί να διαχέονται στον αέρα και

να προκαλέσουν αναπνευστικά προβλήματα ή να διαλυθούν στο νερό μέσω της απορρόφησης από το έδαφος και να προκαλέσουν διάφορους τύπους καρκίνου(3,4).

Η αυξανόμενη παραγωγή ηλεκτρικών συσκευών, εξαιτίας της ανάπτυξης της τεχνολογίας, καθιστά αυτόματα τις παλιές άχρηστες ηλεκτρικές συσκευές απορρίμματα. Οι συσκευές αυτές, εξαιτίας του όγκου τους και της φύσης των υλικών από τα οποία είναι φτιαγμένες, κάνουν δύσκολο τον τρόπο διαχείρισής τους ως απορρίμματα αλλά και στην ολοκληρωτική ανακύκλωσή τους. Η απόρριψή τους ως σκουπίδια στο περιβάλλον είναι απαγορευτική για τους λόγους που αναπτύξαμε πιο πάνω.

Συνεπώς η μόνη έγκυρη επιλογή είναι η ορθή διαχείριση των ηλεκτρικών αποβλήτων μέσω μια διαδικασίας που περιλαμβάνει τα εξής βήματα:

- (α) τη συλλογή παλιών συσκευών από τις εταιρίες πώλησης ηλεκτρικών συσκευών,
- (β) την απόρριψη σε ενδεδειγμένους και σηματοδοτημένους χώρους,
- (γ) τη συλλογή τους από αδειοδοτημένες εταιρίες,
- (δ) την ανακύκλωσή τους σε ειδικές μονάδες και
- (ε) την επαναχρησιμοποίηση διαφόρων μεταλλικών μερών της παλιάς συσκευής.

Η όλη διαδικασία διέπεται από εθνικούς και ευρωπαϊκούς νόμους(5) και θα πρέπει να γίνεται από εκπαιδευμένο προσωπικό, όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων ασφαλείας και υγείας και φυσικά να ελέγχεται από τις αρμόδιες αρχές κάθε βήμα της διαδικασίας, ώστε να μην υπάρχει επιβάρυνση προς το περιβάλλον.

Ο βασικός παράγοντας για το περιβαλλοντικό αυτό πρόβλημα δεν είναι άλλος από την έλλειψη οικολογικής συνείδησης και της άγνοιας για τις επιπτώσεις του προβλήματος για το περιβάλλον και την υγεία των πολιτών. Πάνω σε αυτό θα πρέπει να χτίσουμε ως κοινωνία. Μέσα από περιβαλλοντική εκπαίδευση και δράσεις, ξεκινώντας από τα Σχολεία, να καλλιεργήσουμε αυτή την περιβαλλοντική κουλτούρα. Η μείωση της υπερκατανάλωσης αγαθών και η αλλαγή του καθιστικού τρόπου ζωής θα μείωνε ασφαλώς και την εξάρτησή μας από τις ηλεκτρικές συσκευές, με αποτέλεσμα λιγότερα ηλεκτρονικά σκουπίδια. Η ανακύκλωση επίσης των παλιών συσκευών και η αποτελεσματικότερη εποπτεία της διαδικασίας συλλογής και ανακύκλωσης θα βοηθήσουν να μειωθεί το πρόβλημα σε μεγάλο βαθμό(6).

Ο βασικός σκοπός αυτού του άρθρου είναι να ενημερώσει και να προβληματίσει τους αναγνώστες ότι η ασυνειδησία κάποιων που πετούν ανεξέλεγκτα στο περιβάλλον ηλεκτρικά απορρίμματα βλάπτει σοβαρά την υγεία των πολιτών και την ισορροπία των οικοσυστημάτων. Το πρόβλημα των ηλεκτρικών σκουπιδιών δεν είναι μόνο τοπικό αλλά είναι παγκόσμιο(7) και μεγάλο που εξελίσσεται σε εφιάλτη.

Λύσεις φυσικά υπάρχουν, δεν είναι δύσκολες και μπορεί να παρθούν ατομικά και συλλογικά, φτάνει να το θέλουμε και να αποκτήσουμε περιβαλλοντική συνείδηση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

1. <https://www.philenews.com/eidiseis/topika/article/892523/paranomes-chomateres-gmise-i-lemesos>
2. <https://www.renovablesverdes.com/el/bioacumulacion/>
3. <https://socialpolicy.gr/2021/08/%CE%B7-%CE%B1%CF%8D%CE%BE%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%84%CF%89%CE%BD->

[%CE%B7%CE%BB%CE%B5%CE%BA%CF%84%CF%81%CE%BF%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8E%CE%BD-%CE%B1%CF%80%CE%BF%CE%B2%CE%BB%CE%AE%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B5.html](#)

4. <https://powerpolitics.eu/%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CE%BF%CF%80%CE%B1%CF%84%CF%81%CE%B1-%CE%B6%CE%B5%CF%81%CE%B4%CE%B5-24-6/>
5. <https://www.europarl.europa.eu/news/el/headlines/society/20201208STO93325/ilektronika-apovlita-stin-ee-stoicheia-kai-arithmoi-grafima>
6. <https://avant-garde.com.cy/new-works/new-advice/poy-pane-i-siskeues-otan-gerasoun>
7. <https://ecozen.gr/2022/10/diethnis-imera-ilektronikon-apovliton-53-dis-kinita-sta-skoupidia-to-2022/>

Γεωργιάδης Χάρης (Γ3)
Χρήστου Θεόδωρος (Γ3)
Λοΐζου Βανέσα (Β3)

Υπεύθυνος Καθηγητής
Δρ. Παντελής Σπύρου
Βιολόγος